

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Utomhuspedagogik

En studie om läroplanens intentioner och förskolans arbete utomhus

Av: Karin Nyström

Kurs: LAU390

Handledare: Karin Lager

Examinator: Agneta Simeonsdotter

Rapportnummer: VT11-2920-033

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Abstract

Examensarbete inom lärarutbildningen

Titel: Utomhuspedagogik - Läroplanens intentioner

Författare: Karin Nyström

Termin och år: VT 2011

Kursansvarig institution: Sociologiska institutionen

Handledare: Karin Lager

Examinator: Agneta Simeonsdotter

Rapportnummer: VT11-2920-033

Nyckelord: Utomhuspedagogik, Läroplanen för förskolan

Mitt syfte är att beskriva hur man arbetar med läroplanen i förskolan mot utomhuspedagogik samt att förstå hur pedagogerna omsätter intentionerna till handling med utevistelsen.

Speciellt nu när den nya läroplanen förskolan, Lpfö98 reviderad 2010 har kommit med nya mål mot utevistelsen samt att målen har ändras från bör till skall.

Sociokulturella perspektivet har jag använt mig utav för att jag anser att när man är ute i naturen sker lärandet oftast i en grupp.

Intervjuer var den metoden jag valde för att få svar på mina frågor. Anser att det är en bra metod för då kan man ställa motfrågor om det är något man undrar över eller inte förstår. Men hade ändå önskat att jag hade hunnit vara med under en dag och observerat för att verkligen se hur de arbetar.

Resultatet av min undersökning blev att den att natur- och Ur och Skur förskolan arbetar mycket med utomhuspedagogik samt att de omvandlar läroplanen så att målen skall passa in på deras mål som de har när de är ute i naturen. Medan den traditionella förskolan tyckte att det var samma som de var inne. Samt att de menade att de räckte att vara på gården för barnen för att det är en upptäcktsfärd att bara gå runt hörnet på huset.

För min kommande yrkesroll som förskollärare måste jag arbeta mycket med att få barnen att känna sig trygga ute i naturen och att de skall tycka det är roligt att vara ute. Att vara ute i naturen är bra för barnen hälsa samt för deras grovmotoriska utveckling. Det är viktigt att föräldrarna är positiva till att barnen tillbringar mycket tid utomhus och att de förstår vikten av att ha bra kläder för att vara ute längre perioder.

Innehåll

1. Inledning	4
1.1 Ämnesval	4
2.1 Syfte och frågeställningar	5
2. Teoretisk anknytning	6
2.1 Sociokulturella perspektiv	6
2.2 Vad är utomhuspedagogik?	6
2.3 Lärande	7
2.4 Hälsa	8
2.4 Utemiljö	9
2.6 Sammanfattning av litteraturen	10
3. Metoder och tillvägagångssätt	11
3.1 Intervjuer	11
3.2 Undersökningsgrupp och urval	11
3.3 Validitet, reliabilitet och generaliserbarhet	12
3.4 Etiska principer	12
4. Resultatredovisning	14
4.1 Skillnader mellan förskolorna	14
4.1.1 Målen i läroplanen	14
4.1.2 Planeringen	14
4.1.3 Dokumentation	15
4.1.4 Analys av skillnader mellan förskolorna	15
4.2 Att omsätta intentionerna med utevistelsen till handling	16
4.2.1 Leken	16
4.2.2 Socialt	17
4.2.3 Natur och miljö	17
4.2.4 Analys att omsätta intentionerna med utevistelsen till handling	18
5. Slutdiskussion	19
5.1 Arbetet med läroplanen mot utomhusvistelsen	19
5.2 Omsätta intentionerna till handling inom utomhusvistelsen	19
5.3 Metoddiskussion	21
5.4 Didaktiska slutsatser för min kommande yrkesroll	21
5.5 Slutord	22
6. Referenslista	23
Bilaga 1	24

1. Inledning

1.1 Ämnesval

Under min utbildning på lärarprogrammet gick jag en kurs med namnet utomhuspedagogik. Denna kurs gjorde att jag blev intresserad av utomhuspedagogik och kände att det var det jag vill skriva om i mitt examensarbete. Jag har vuxit upp i en familj, där vi har tillbringat mycket av vår tid ute i naturen, upptäcktsfärder, klättrat i träd, vandrat i fjällen, hoppat i vattenpölar. Tack vare detta har jag alltid tyckt om att vara ute.

Jag har hört på tv och läst i tidningarna att ohälsan hos dagens barn ökar och börjar gå ner i åldrarna. Det sägs bero på att barnen sitter för mycket framför tv och datorer. Skall man få en förändring till stånd måste det börjas tidigt i åldrarna och då tror jag att ett sätt är kan vara att vara ute mycket med barnen.

Det viktigaste inom utomhuspedagogiken är att man är ute med barnen och man blir en medupptäckare tillsammans med dem. Genom detta kan man utmana dem så att de lär sig utan att de egentligen tänker på det och dessutom tycker att det är roligt. Att sitta inne och måla kan vara roligt första gången men kanske inte tionde gången. Jag tycker att man kan gå ut och måla med barnen istället.

När jag har haft verksamhetsförlagda utbildning, fick jag en känsla av att man inte arbetar så mycket med utomhuspedagogik. Inte såsom jag skulle vilja göra när jag kommer ut i arbetslivet. I läroplanen för förskolan Lpfö98 står det att utomhusvistelsen bör ge möjlighet till lek och andra aktiviteter både i planerad miljö och i naturmiljö (Skolverket 2010).

I Läroplanen för förskolan (Skolverket 2010) står det att man i förskolan ska lägga stor vikt vid miljö- och naturvårdsfrågor så att barnen skall förstå att man skall ta hand och värna om miljön. Förskolan, skall även göra så att barnen förstår sin delaktighet i naturens kretslopp. Det är viktigt att barnen förstår att det man slänger ute i naturen inte försvinner utan att det istället kan förstöra naturen. Har man varit ute i skogen så skall man ta med sig alla sopor tillbaka till förskolan. Man kan redan då visa barnen att man sorterar i olika kärl. Verksamheten ska ge utrymme för barnens egna planer, fantasi och kreativitet i lek och lärande såväl inomhus som utomhus.

Genom att göra detta som jag skriver om vill jag vara en inspiratör för pedagoger att arbeta mer med utomhuspedagogik. Jag vill även visa hur man kan konkretisera läroplanens mål ute i verksamheten. Jag vill visa på att det inte behöver vara ett merjobb utan att det är en bra och nyttig sak för barnen och deras välmående.

Det jag valt att titta på, är att se hur olika förskolor arbetar med läroplanen i frågan om utomhusvistelsen. Jag skall även titta på skillnader mellan förskolorna och på vilka olika sätt de arbetar.

2.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med detta arbete är att undersöka om pedagogerna arbetar utefter vad läroplanen säger om utomhusvistelsen. Syftet är vidare att undersöka hur en traditionell förskola, en naturförskola och en Ur och Skur förskola arbetar och vad som skiljer dem åt.¹

Hur arbetar de med läroplanens intentioner avseende lärandet utomhus, och hur omsätter de intentionerna till handling?

¹ Naturförskola är en traditionell förskola där man tillbringa mycket tid utomhus. Ur och Skur förskola är en förskola som ingår i Friluftsförbundet. I Ur och Skur handlar om ett upplevelsebaserat lärande och friluftsliv för att uppnå läroplanernas mål.

2. Teoretisk anknytning

2.1 Sociokulturella perspektiv

Detta arbete kommer att ha ett sociokulturellt perspektiv på lärande.

Olga Dysthe (2003) skriver om det sociokulturella perspektivet att det finns några centrala element inom teorin, att lärandet har med relationer att göra:

- Lärande sker genom deltagande och genom deltagarnas samspel. Som exempel på detta är när pedagogerna går på promenad med barnen, hittar t.ex. en kotte och samlar hela gruppen. Alla får känna, smaka, lyssna och lukta. Tillsammans kommer gruppen fram till vad det är för något. Barnen kan vidare väcka varandras intresse.
- Språk och kommunikation är ett grundläggande element i läroprocesserna. Som exempel på detta menas att man måste prata med varandra för att alla skall lära sig. Alltså lär man sig bättre i en gemenskap.
- Lärandet är mycket mer än det som sker i elevens huvud och har att göra med omgivningen i vidare mening. Det är mycket lättare att ta in lärandet om man får förstahandserfarenhet än att sitta i skolan och läsa i böcker (s.31). Arbetar barnen med träd skogen, kan man ta med barnen ut, de får känna, lukta och se hur ett riktigt träd är i stället för att se på bilder.
- Balansen mellan det individuella och det sociala är en avgörande aspekt på varje läromiljö.

Jag anser att utomhuspedagogiken och en sociokulturell teori kan användas tillsammans. När man är ute i skogen är man oftast i en grupp. Barnen kan hitta mycket som är oupptäckt och tillsammans med andra i gruppen så blir det både lättare och roligare att ta reda på vad det är för något. Även språket utvecklas genom barns samspel med varandra och med vuxna.

2.2 Vad är utomhuspedagogik?

Den framgångsrika forskaren inom utomhuspedagogik Anders Szczepanski (2007) skriver att Linköpings Universitet har försökt att komma fram till vad utomhuspedagogik är för något och de kom fram till var följande:

Utomhuspedagogik är ett förhållningssätt som syftar till lärande i växelverkan mellan upplevelser och reflexion, grundat på konkreta erfarenheter i autentiska situationer. Utomhuspedagogik är dessutom ett tvärvetenskapligt forsknings- och utbildningsområde som bl.a. innebär

- Att lärandets rum även flyttas ut till samhällsliv, natur- och kulturlandskap.
- Att växelverkan mellan sinnlig upplevelse och boklig bildning betonas.
- Att platser betydelse för lärandet lyfts fram. (Dahlgren m.fl.2007.s11)

Forskaren Anders Szczepanski (2007) skriver att kärnan i utomhuspedagogik är utnyttjandet av upplevelsebaserade och platsrelaterade förstahandserfarenheter utomhus i växelverkan med textbaserade praktiker. Man måste alltså lämna skolbänken där inhämtandet av fakta sker och sedan gå ut i skog och mark för att hitta förstahandserfarenheter(s.10). Barnen lär sig annars bara hur t.ex. en växt ser ut i boken inte hur den ser ut i verkligheten. De måste gå ut i naturen för att veta hur den doftar och hur det känns att ta på en blomma.

När man söker på utomhuspedagogik på wikipedia kan man läsa:

Utomhuspedagogik är en pedagogisk metod där man arbetar både med att sitta inne i klassrummet och läsa böcker samt att man går ut med barnen så de får sinnliga erfarenheter av naturen och dess olika landskap. Genom detta menar man att barnen som får en lärandeupplevelse där alla sinnen stimuleras också får en bättre inlärningsförmåga.

Utomhuspedagogiken är ett ämne som har fått en stark ställning i dagens lärarutbildningar och i den pedagogiska forskningen som bedrivs i anslutning till lärarutbildningarna. I den pedagogiska inriktning som har dominerats svenska skolan sedan 1960-talet är utomhuspedagogiken viktig.

Nackdelar med utomhuspedagogiken tycks vara att det tar så mycket tid från förskollärarna med förberedelser, på och av med mycket kläder samt att det tar lång tid att ta sig till platsen. (<http://sv.wikipedia.org/wiki/Utomhuspedagogik>, 2010-04-29)

2.3 Lärande

Förskolan skall idag lägga stor vikt vid miljö- och naturvårdsfrågor så att barnen lär sig hur man tar hand om naturen och vad man får göra när man är ute i skog och mark. Ett ekologiskt förhållningssätt skall förskolan ge barnen och med detta menas att man skall lära barnen att ta tillvara på sopor, källsortera samt kunskap om att man inte skall skräpa ner i naturen. Även en positiv framtidstro ska prägla förskolans verksamhet (Skolverket 2010.s.9).

Verksamheten ska ge utrymme för barnens egna planer, fantasi och kreativitet i lek och lärande såväl inomhus som utomhus. Utomhusvistelsen ger barnen möjlighet till lek och andra aktiviteter både i planerad miljö ex. gården och i naturmiljö. Till exempel att ta en promenad för att se en annan miljö än bara gården. I läroplanen står bl.a.

Utveckling och lärande:

- utvecklar intressen och förståelse för naturens olika kretslopp för hur människor, natur och samhälle påverkar varandra
- utvecklar sin förståelse för naturvetenskap och samband i naturen, liksom sitt kunnande om växter, djur samt enkla kemiska processer och fysikaliska fenomen
- utvecklar sin förmåga att urskilja, utforska, dokumentera, ställa frågor om och samtala om naturvetenskap (Skolverket 2010.s.12)

Szczepanski (2007) skriver om att 15 % av det vi kommunicerar sker via lukt, smak, känsel och kroppsspråk. Det är viktigt att man återknyter våra sinnen till andra kommunikativa miljöer än att sitta inne i ett klassrum och lära. Det bästa är där landskapet blir klassrum och läromedlet finns runt omkring. Utomhuspedagogiken bygger på att man får förstahandserfarenhet av naturfenomen. Alltså att man ser, känner och tittar på miljöer. Genom att vara ute mycket under läroprocessen ökas vår minneskapacitet(s.11).

I Lpfö98 (Skolverket 2010) står det att förskolan skall jobba med värdegrunden. Bland annat att ta hänsyn till andra människor och hur vi skall uppträda mot varandra. Vi förskollärare skall vara förebilder för barnen, och vi måste visa dem vilka skyldigheter och rättigheter de har i dagens samhälle (s.6).

Med lärandemodellen som Szczepanski (2007) har ritat upp visar han att allt lärande utomhus är beroende av ett komplicerat samspel mellan lärmiljön, aktiviteten, det sociala samspelet i den stora och lilla gruppen, personlig och social utveckling samt hur vi mår i vår lärmiljö.

Hälsan är som en ring runt detta för hälsan ingår i allt vi gör. Mår vi bra psykiskt och fysiskt så påverkar vi lärande så att vi orkar mer, får bättre minneskapacitet och även bättre motivation (s.27).

Dahlgren och Szczepanski (2004) pratar om den direkta upplevelsen av de fenomen som man får i en utemiljö, har stor pedagogisk betydelse. Man får en helhetsupplevelse när man är i naturen och direktkontakt mellan barnet och föremålet för lärande utgör betydelsefulla aspekter av utomhusundervisnings didaktik och identitet. Genom att barnet får röra och känna på föremålet så blir det mer verkligt istället för att sitta inne och titta i en bok och inte få känna på t.ex. blomman (s.13). För att detta ska bli verklighet krävs att man är delaktigt, involverad i det som sker och man har möjlighet att påverka situationen. Dahlgren och Szczepanski (2007) tror att utgångspunkten för kunskap är den praktiska verksamhet vi utövar och de praktiska problem som vi omges av (s.34).

Strotz och Svenning (2004) tror att dagens pedagoger är rädda för vad som kan hända utanför klassrummets fyra väggar. Inne i klassrummet vet pedagogen vad som skall hända. När man är ute så kan vad som helst hända. Pedagogen har ofta svar på barnens frågor när de är inne i klassrummet. När de kommer ut i naturen kanske inte pedagogen har svar och det är detta som gör pedagogerna rädda. Detta är en bra sak, då får barnen själv söka svar och pedagogen blir en medupptäckare som hjälper barnen att hitta svaret (s.34).

När man går ute med barnen så skriver Ericsson (2004) att man som pedagog skall ta rollen som medupptäckande och man skall fortsätta att utmana barnen med frågor för att försöka söka svaret tillsammans(s.143).

2.4 Hälsa

I den reviderade Läroplanen för förskolan, Lpfö98 (Skolverket 2010) som gäller från 1 juli står det mera specificerade mål mot utomhusvistelsen i förhållande till Lpfö98 (Utbildningsdepartementet 1998). Innan hade man bara ett mål med utomhusvistelsen medan i den nya Lpfö98 (Skolverket 2010) har tre mål. Även har man ändrat formuleringen på målen från bör göra till skall göra. I dagens samhälle sitter många barn antingen vid tv:n eller vid datorn och ohälsan bland barn bara ökar. Det viktigaste för barnen är att de känner att de mår bättre genom att vara ute i naturen och röra på sig.

Det höga ohälsotal vi har i dagens samhälle är sannolikt till väsentlig del orsakat av att vi byggt bort möjligheten för människan att få utlopp för sitt naturliga rörelsebehov. Vi bygger för många hus och lägenheter. Naturen försvinner och man måste åka långt ut på landet för att kunna komma ut i naturen. Vi skräpar ner så mycket att vi förstör naturen (Dahlgren m.fl.2007.s12.).

I sin forskning visar (Brügge m.fl. 2007) att på en förskola där barnen vistas mycket utomhus, håller sig barnen mycket friskare än de förskolebarn som tillbringar mycket tid inomhus. De barn som är ute och får leka fritt i naturmiljöer får bättre motorisk utveckling. Inomhus i lokalerna, går bacillerna runt mellan barnen hela tiden och de hinner knappt bli friska innan de blir sjuka igen. De barn som är ute smittar inte varandra lika mycket och de håller sig oftast friskare (s.203).

I begreppet utomhuspedagogik ligger underförstådd att en uppfostran till mer rörelseintensivt lärande (Dahlgren m.fl. 2007.s12.). Det måste bedrivas mer utveckling och utbildning av förskollärarna i att använda utemiljön för att inte ohälsan skall stiga bland barnen.

Szczepanski (2007) skriver att i dagens samhälle så rör sig inte barn tillräckligt och de äter mer ohälsosam mat, vilket kan ge svåra följder i deras framtida liv.

Den enda enkla och givna svaret på frågan ”Hur man skall komma tillrätta med problemet” finns i utomhuspedagogikens budskap (s.13)

- Kroppen sätter tanken i rörelse.
- Den kroppliga aktiviteten främjar hälsan.
- Hälsa och lärande hör ihop.

En viktig del i att stärka hälsofrämjandet i dagens samhälle är inte bara att titta efter riskfaktorer utan även att stärka friskfaktorerna. Detta kan man göra genom att vara ute så mycket som möjligt med barnen i naturen. Man skall göra saker utomhus så att barnen tycker det är kul och att de vill vara ute och leka självmant. Barnen mår mycket bättre av friskt luft och blir piggare (Dahlgren m.fl, 2007,s.105).

”Genom massiv sinnlig stimulering under läroprocessen via lukt, smak-, känsel-, syn-, och hörselintryck, ökas också vår minneskapacitet” (Dahlgren m.fl,2007,s.11).

2.4 Utemiljö

Patrik Grahn (2007) pratar om att dagens förskolegårdar inte är så inbjudande för barn, som till stor del av sin vakna tid är där. Det är gården som barnen får se av utomhusvärlden under veckodagarna. Därför bör den tillmätas större betydelse(s.59). Att ha en naturrik gård medverkar till att vi får färre kraftiga barn samt att barnen utvecklas bättre motoriskt och kan koncentrera sig bättre(s.98).

Dahlgren och Szczepanski (2004) menar att man skall använda förskolegården, skolgården, parken, soptippen, vattenreningsverket och det omgivande natur- och kulturlandskapet för att skapa omväxling mot den traditionella undervisningen. Detta ger möjligheter till mer rörelseintensiva inlärningsmiljöer. Barnen får öva sin grovmotorik genom att gå på ställen där de inte har gått tidigare. Detta blir också ett äventyr för barnen att komma utanför gården. Barn och ungdomars rörelsearena utgörs i dag av att barnet är hemma, åker till köpcentret med föräldrarna och är på förskolan mesta delen av dagen. Därför behöver man bryta detta och visa på vad man kan göra utomhus, att det är kul att vara ute och att det inte är något jobbigt(s.9).

Ericsson (2004) skriver att när hon började som lärare så var det inga problem att börja jobba med utomhuspedagogik. Barnen var vana vid utomhusmiljön medan det idag finns en osäkerhet hos barn. De har inte längre vanan att vara utomhus och detta medför en oro, otrygghet och obehag av att var ute i skogen. Ericsson(2004) pratar även ur ett mångkulturellt perspektiv att dagens invandrare av olika skäl inte har en vardagsrelation till naturen från sitt hemland. En relation till naturen kräver en vana att vara utomhus och den kan man bara erövra genom att vistas ute regelbundet, i olika väder och över olika årstider(s.137).

Ericsson (2004) menar att bara ta en promenad i naturen är för många människor en återhämtning för att ”ladda batterierna” i dagens stressade samhälle. I dagens samhälle så skall man ha så många aktiviteter som möjligt under veckorna. Söndagsutflykten som man hade för några år sedan har fått ge med sig för att få ihop de vardagliga sysslorna(s.138).

Skolträdgårdsverksamhet bygger alltså på att återkomma till samma funktionsbestämda plats gång på gång. Där vårdar barn och vuxna de växter de sått och sett växa upp. Genom återkommande skötselinsatser påverkar de vad som växer och hur det växte. På så sätt förvaltas både en plats och ett skeende (Lundegård m.fl.,2004.,121).

Att utnyttja uterummet som en pedagogisk resurs är bra för barnens hälsa och motoriska utveckling. Koncentrationsförmågan ökar när man är ute i en varierande utemiljö (Brügge m.fl.2007.,s.31).

“Learning by doing” initierades av John Dewey. Han menade att människan är en sökande person som under sin aktivitet reflekterar över vad den gör och varför den gör det (Brügge m.fl.2004.,s.48).

2.6 Sammanfattning av litteraturen

När jag går igenom det jag har hittat i litteraturen finner jag många författare som pratar om utomhuspedagogik. Det är ett viktigt inslag i dagens skola. Man kan göra samma saker utomhus som inomhus. Barnen får känna, lukta och använda sig utav sin egen kropp. Detta stämmer överens med det Anders Szczepanski skriver om i sina böcker. Barnen får vara ute i naturen istället för att sitta inne i klassrummet och genom detta får de förstahandserfarenhet av olika naturfenomen.

Inom sociokulturella perspektiv menas det att människor lär sig mer när de arbetar i en grupp än när man är ensam. Detta gör det lättare när man är ute i skogen för ofta hittar man något som man inte sett tidigare och då är det bra att ta hjälp av antingen läraren eller en kompis.

Szczepanski (2007) skriver om att det är bra för barnen att vara ute i skog och mark för deras motoriska utveckling samt att de mår mycket bättre av att få friskt luft och blir piggare och orkar mer. I dagens samhälle rör sig inte barnen tillräckligt och äter fel och detta kan ge barnen svåra följder i sitt framtida liv. Därför är det viktigt att vi ändra på detta tidigt i barnens liv.

Strotz och Svenning (2004) pratar om att dagens pedagoger är rädda för vad som händer utan för klassrummets fyra väggar och det pratar även Ericsson(2004) om att när hon började arbeta var det inga problem att ha utomhuspedagogik med barnen. Medan i dag så är barnen rädda för att gå ut i skogen.

Eriksson (2004) menar att om man tar en promenad i skogen, gör det att barnen får ny energi samt att det har en lugnad effekt på dem.

3. Metoder och tillvägagångssätt

I detta kapitel går jag igenom hur jag gått tillväga under arbetets gång för att få svar på mina frågor. Jag tar upp vilken metod jag använt, hur jag använt den samt varför jag valde den. Jag beskriver även arbetets tillförlitlighet utifrån validitet (giltighet), reliabilitet (säkerhet) och generaliserbarhet i förhållande till min undersökning. Jag avslutar med de etiska reglerna.

3.1 Intervjuer

Jag har valt att intervjua förskollärarna. Det är en kvalitativ intervju som enligt Jan Trost (2010) blir, när jag ställer enkla och raka frågor som skall ge mig innehållsrika svar (s.25). Jag är intresserad av att förstå människors sätt att resonera och reagera.

I Esaiasson, Gilljam, Oscarsson och Wängnerud (2010) har de definierat kvalitativa intervjuer som följande. Det är en intervju vars syfte är att erhålla beskrivningar av den intervjuades livsvärld i syfte att tolka de beskrivna fenomenens mening(s.286). Varför jag valde att intervjua pedagogerna är att jag får en närmare kontakt med dem samt att man kan ge dem en motfråga om det är något man undrar över.

Jag intervjuade förskollärarna på deras arbetsplats. Vi valde ett rum som var avskilt så att inget kunde störa oss under intervjun. När jag intervjuade dem, använde jag min mobiltelefon för att spela in det de sa. När jag kom hem, lyssnade jag igenom det och skrev ner hela intervjun. Sedan raderade jag samtalen.

När jag sedan skulle komma på hur jag skulle gå vidare i arbetet genom att komma på vilka grupper jag skulle ha. Jag läste igenom samtalen och tog det stora ämnena som skilde sig åt och de ämnen som kom fram tydligt. Sedan så gick jag in mer i dessa ämnen för att hitta mer specificerade ämnen. Genom detta kom jag fram till mig ämnen som jag kommer att använda mig utan i resultatdelen.

3.2 Undersökningsgrupp och urval

Jag har valt att intervjua tre förskollärare som arbetar på olika förskolor med olika inriktningar mot utomhuspedagogiken. Jag kommer att kalla förskolorna för förskola A, förskola B och förskola C under arbetets gång. Nedanför här kommer jag att presentera de olika förskolorna.

Förskola A är en traditionell förskola som ligger i en förort till Göteborg. Det finns 4 avdelningar. Det är 2 syskonavdelningar 3-5 år och 2 småbarnsavdelningar 1-3 år. Den pedagogen som jag har valt att intervjua arbetar på småbarnsavdelningen med 16 barn. De som arbetar på avdelningen är 1 förskollärare, 2 barnskötare och 1 stödpersonal. Det är förskolläraren som jag valt att intervjua.

Förskola B är en naturförskola som ligger i utkanten av Göteborg. Den ligger i ett område nära till skog och naturområde. På förskolan finns två avdelningar, 1 småbarnsavdelning och 1 syskonavdelning. Det går 25 barn på förskolan. Det arbetar 3 förskollärare på varje avdelning. De arbetar mycket tillsammans på avdelningarna. Naturförskola innebär att de har tyngdpunkten på att vara ute samt att de koncentrerar sig på natur och miljö. Det är andra året som förskolan är öppen. Här behöver man inte ha någon speciell utomhusutbildning. Man skall vara förskollärare men det är en fördel om

förskollärarna har utbildning i utomhuspedagogik. Jag valde att intervjua en av de förskollärare som arbetar på syskonavdelningen.

Förskola C är en Ur och Skur förskola som också ligger i utkanten av Göteborg. Förskolan är ett föräldrakooperativ. För att få bli en ur och skur förskola skall man arbeta efter friluftsförbundet grunder. För att få arbeta här, måste förskollärarna gå kurser inom friluftsförbundet. Här måste även barnen vara medlemmar i friluftsförbundet. Det finns två avdelningar på förskolan. En avdelning med små barn, där det finns 10 barn och 2 förskollärare. Den andra avdelning är en syskonavdelning och där finns det 14 barn och 2 pedagoger. Förskolan ligger i ett naturområde, nära till skog och sjö. Det har även närhet till en bondgård som de ofta besöker. Jag valde att intervjua en förskollärare från syskonavdelningen.

3.3 Validitet, reliabilitet och generaliserbarhet

Reliabilitet menar Stukat (2010) kan översättas till hur bra mina intervjuer är på att mäta det jag vill ha reda på. Alltså hur tillförlitlig undersökningen är. Jag tycker att min undersökning har bra tillförlitlighet. Det som skulle kunna ändra svaren på undersökningen skulle vara om det var under en annan årstid. Barnen går inte lika mycket, när det är minusgrader och då blir svaren annorlunda.

Validiteten menar Stukat (2010) mäter hur bra ett mätinstrument mäter det man avser. Hur bra frågor har jag ställt för få reda på det jag vill ha reda på. Jag fick arbeta mycket mitt syfte så att jag fick rätt frågor till mina intervjuer. Jag tror att min undersökning har hög validitet för att jag ställt de rätta frågorna.

Generaliserbarhet menar Stukat (2010) att man skall kunna gå till vilken förskola som helst och göra samma undersökning som jag har gjort och få samma svar. Detta tycker jag att man kan göra med mina frågor.

3.4 Etiska principer

Humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet har get ut en skrift, HSFR Etikregler, u.å./02 där de etiska kraven för forskning och forskare beskrivs (Stukat., 2010., s.130.m.fl). Det finns fyra etiska principer som man skall följa när man gör en studie

- Informationskravet.
- Samtyckeskravet.
- Konfidentialitetskrav
- Nyttjandekravet.

Informationskravet menar Stukat (2005., s.131) är att de som berörs av undersökningen skall informeras om, både studiens syfte och att det är frivilligt att vara med. De har rätt att avbryta sin medverkan i studien. Detta talade jag om, när jag ringde till förskolan och frågade om jag fick komma och intervjua dem, och mer ingående när jag kom till förskolan.

Samtyckeskravet är att man som deltagare har rätt att bestämma själv om man vill vara med i undersökningen. Om de under undersökningen gång, inte vill vara med så skall det inte falla något negativ på deltagaren.

Konfidentialitetskrav är att man som forskare tar hänsyn till deltagarens anonymitet så att de inte kan komma fram vem det är man har intervjuat. Jag har valt att skriva att förskolorna ligger inom Göteborgs kommun samt att det är förskollärare jag intervjuar.

Nyttjandekravet är att de svar som jag får in på mina intervjuer inte används till något annat än till min studie.

4. Resultatredovisning

Här nedanför kommer jag att redovisa resultatet jag fick fram i mina intervjuer. Jag har valt ut två områden

- Skillnader mellan förskolorna
- Att omsätta intentionerna med utevistelsen till handling.

4.1 Skillnader mellan förskolorna

Här kommer jag att redovisa mitt resultat jag fick på min fråga om hur förskolorna arbetar med läroplanen. Jag kommer att koncentrera mig på de olika områdena som jag tycker skiljer sig åt mellan de tre arbetsplatserna. De områden jag tycker att de skiljer sig åt är målen i

- Läroplanen
- Planering
- Dokumentation

När jag har redovisat dessa områden, kommer jag att ge en analys av de tre områden.

4.1.1 Målen i läroplanen

Förskola A säger inget om hur de arbetar mot målen med utevistelsen. De säger att det är samma sak som det är med innevistelsen. Jag får inget veta om de skall göra om målen så de blir anpassade till utomhuspedagogik.

Att man tar in alla delar i läroplanen (Berit på förskola B)

Förskolorna B och C arbetar efter att omvandla målen i läroplanen så att de passar att göra utomhus. Eftersom förskolorna är natur och Ur och Skur är man ute den mesta tiden under dagen. Förskolan gör alla moment utomhus, såsom skapande, samlingar och äter lunch samt mellanmål.

När jag frågade angående den nya läroplanen så tyckte förskolorna B och C inte att de kommer att ändra speciellt mycket på sin undervisning. De har så mycket med sig genom att de redan tillbringar mycket tid utomhus. Det enda, det var att de skulle dokumentera mera än vad de gjort tidigare. Samt visa föräldrar vad de befinner sig i läroplanen och vad de har uppnått för mål. Det är viktigt att föräldrar blir medvetna om vad som händer på en förskola och att de blir medvetna om vad som står i läroplanen.

Läroplanen förändras från bör till skall. (Förskolan B)

I den reviderade läroplanen har man ändra målen från bör till skall. Detta tycker inte förskola B och C, är något som kommer att påverka deras planering. De kommer att fortsätta arbeta som de gjort innan med utevistelsen.

4.1.2 Planeringen

Skillnad mellan förskolorna angående planeringen var att förskola A inte hade mycket planeringen för vad de skulle göra när de gick ut på gården. Förskolan B planerade lite mer vad de skulle göra för att sedan kunna utvärdera, om de hade fått med målen som står i läroplanen om utevistelsen.

Vi gör grovplanering, inte så mycket finplanering för det blir aldrig riktigt som man har tänkt sig när man går ut, det beror på vad man hittar ute.(Cecilia på förskolan C)

Förskola C planerade inte alls mycket utan tog dagen lite som den kom pga. av vad de hittade när de gick ut i skogen. Tillbaka på förskolan reflekterade pedagogerna, om av vad de fått med från läroplanen.

Förskolan B börjar de alltid sin veckoplanering med att utvärdera förra veckans planering för utevistelsen. Vilket som fungerat bra och vilket som fungerat mindre bra. Är det något vi behöver ändra på? Detta blir en sorts reflektion över hur arbetet går i verksamheten. Sedan tar de med sig det som var bra till nästa planering för att kunna förbättra arbetet.

Förskolan A sa att den enda gången de reflekterade över läroplanen var när de hade studiedag eller annan pedagogisk verksamhet för det var då de hade tid.

4.1.3 Dokumentation

Förskolan A har inte arbetat mycket med dokumentation mer än att tagit kort på barnen och visa detta på en digitalfotoram. Den finns i hallen så att föräldrarna kan se vad som hänt under dagen, när de hämtar barnen.

Både förskolor B och C sa att de skulle arbeta mycket mer med dokumentation nu när den reviderade läroplanen träder i kraft 1 juli

Vi brukar ta mål och citat ur läroplanen som vi sätter under korten för att visa föräldrarna att det är detta vi gör för att koppla utevistelsen till läroplanen.(Berit på förskolan B)

Förskola B vill visa föräldrarna hur de arbetar med läroplanen så att de förstår vad det står i den och varför de gör det som de gör. De tar kort på barnen under utevistelsen som de sedan sätter upp på väggarna med ett citat från läroplanen.

4.1.4 Analys av skillnader mellan förskolorna.

När jag går igenom de svar jag har fått från förskolorna så skiljer det inte mycket på förskolan B och C. De jobbar utefter samma mål och omsätter målen inomhus till utomhus så att de skall passa. Framöver skall de arbeta mer med dokumentation, för att kunna visa föräldrarna varför pedagogerna arbetar som de gör. De skall visa vilka olika mål det finns i läroplanen.

Förskola A arbetade bara med de mål som redan finns i läroplanen. Det var svårt att få riktiga svar från den traditionella förskolan eftersom de inte hade kommit så långt i arbetet med den reviderade läroplanen.

Planeringen skiljde sig mellan de olika förskolorna. Förskolan B planerade mycket vad de skulle göra. Förskolan C gick bara i väg från förskolan och sedan fick det hända, det som hände. Förskola A sa att de gick de ut på gården och där planerade de inget utan barnen hade frilek och pedagogen gick in i leken ibland. Det som var samma på alla förskolorna var att det vara viktigt att ha kontroll över barnen.

4.2 Att omsätta intentionerna med utevistelsen till handling

Här nedanför kommer jag att redovisa hur förskolorna omsätter intentionerna med utevistelsen till handlingen, vad de gör när de ute och vad barnen lär sig genom att göra det. Jag valde tre områden som jag tycker sticker ut mer i intervjuerna. De områden jag har valt är

- leken
- sociala samspelet
- natur och miljö

4.2.1 Leken

På förskola A berättar förskolläraren att när man sitter i sandlådan med de små barnen på avdelningen och bakar kakor, kommer det in matematik. Man lär barnen ösa och hälla sand och även jämföra olika storlekar på kakorna. Förskolläraren ger exemplet, att hon satt i sandlådan med de äldre barnen på avdelningen och byggde ett stort sandslott. Barnen blev väldigt intresserade och kom med egna idéer som t.ex. att de skulle bygga en vallgrav runt slottet där de kunde ha vatten i. Här kommer barnens fantasi in.

Gården räcker som upptäcktsfärd för de allra minsta barnen.(Anna på förskolan A)

Anna på förskola A säger att hon tycker att det räcker för de allra minsta barnen att vara på gården, att bara gå runt hörnet blir en upptäcktsfärd för dem.

På förskola A har de en liten skog bakom förskolan. Där finns stora stenar och dessa gillar barnen att balansera på. Genom detta får man in grovmotoriken. Förskolläraren säger, att man måste vara tillåtande mot barnen. De måste få träning och personalen måste vara uppmärksam om något skulle hända.

På förskola C börjar förskolläraren med de små barnen för att göra dem medvetna om vad som finns runt dem. De får gå runt och trampa i vattenpölar för att få känslan av hur det känns. Barnen får gå runt och titta, vad som finns ute i naturen, hur det känns att känna på en blomma.

När barnen blir äldre bygger man vidare på detta. T.ex. vad äter djuren och vad skulle hända om maten försvann. Förskolläraren säger att man hela tiden gör barnen medvetna om naturen, vad som händer och sker.

Det handlar om att vara medupptäckare med barnen. Utforska och dra slutsatser tillsammans.(Berit på förskola B)

Hökällan är ett naturområde som förskola B använder sig utav när det gäller lek och upptäckter. Hit går förskolan ofta för det finns mycket att upptäcka. Här blir pedagogen medupptäckare med barnen och man utforska tillsammans.

När förskolläraren och barnen går till Hökälla brukar de leka att de är tåg, förskolläraren är loket och sedan går barnen två och två och de blir då vagnar. Här får man in multiplikation. Man frågar barnen om det är två barn i varje vagn och vi har fyra vagnar hur många barn har vi med oss då. Förskolläraren tycker att det räcker att säga multiplikation utan att förklara vad det är. När de börjar skolan så känner de igen ordet.

Naturen är lite rogivande, vi vet att det är lite terapeutiskt att vara ute i naturen. Vi märker det på barnen när vi är ute på ängarna att de går ner i varv.(Cecilia på förskolan C)

Både förskola B och C har en lek som heter Tysta leken. De sätter barnen på olika ställen i naturen och de får sitta tysta och lyssna på ljuden. De börjar med de små barnen, och då sätter man dem inte långt ifrån varandra och inte långa stunder. När de blir äldre ökar förskolläraren avståndet och förlänger stunderna. På förskolan C säger de, att de märker att barnen går ner i varv, när de får sitta stilla en stund.

4.2.2 Socialt

Förskolläraren på förskolan A berättar hur de får in den sociala biten. Förskolläraren berättar att t.ex. när det är snö ut och barnen vill ha snöbollskrig då måste man fråga de andra barnen om de vill vara med. Vill de inte, måste man respektera att de andra barnen inte vill .

När barnen är ute på gården på förskolan A, träffar de barn från andra avdelningar och lär då känna de barnen samt lär sig att respektera varandra. Det är även många syskon på förskola A. Det händer ofta att de äldre syskonen vill vara i fred och då får man lära de mindre att låta de äldre syskonen vara.

Räven äter upp och då funderar Märten på att det inte är så snällt.(Berit på förskolan B)

Förskola B håller på att öva in en musikal som barnen vid ett senare tillfälle skall spela upp för föräldrarna. När de är ute i skogen håller de till vid ett ställe som barnen kallar Hackebackeskogen. Det är även där, de övar på musikalen. På detta ställe bestämmer barnen själva vilka regler som skall gälla och hur de skall uppträda mot varandra. Där får man in värdegrunden som är en viktig del som man skall arbeta efter i läroplanen.

4.2.3 Natur och miljö

På både förskola B och C pratar förskolläraren att de vill ge barnen en kunskap om naturen och miljön. Båda förskolorna pratar om att de skall lära barnen vad som händer och sker med kretsloppet och näringskedjorna. Detta är ett av målen i läroplanen att barnen skall få kunskap om, och att lära sig hur man värnar om naturen.

Man jobbar med naturen och miljö, naturens skiftningar och man lägger tyngden på delen, artkunskap, när det gäller växter, fåglar och andra djur.(Berit på förskolan B)

På förskola B, tycker de att det blir naturligt att man jobbar med naturen och miljö i utevistelsen. Det blir även lättare att jobba med artkunskap när de har fått förstahandserfarenhet av olika arter i skogen.

Man upplever allt på ett annat sätt när man är ute mycket. Man får vara med om när naturen skiftar färg. Det blir mer påtagligt.

På förskola B pratar förskolläraren om att barnen får se hur naturen skiftar i färg mellan de olika årstiderna. Det blir mer påtagligt när barnen får se det med egna ögon och det blir roligare att vara ute och man ser att naturen förändras med årstiderna.

När jag gjorde mina intervjuer fick jag samma svar av alla förskollärarna. Man skall vara en medupptäckande förskollärare och att man skall utmana barnen. Förskola B sa, att när de är ute i skogen och barnen hittar något, får man som förskollärare bli medupptäckare. Man får följa med barnen och tillsammans dra slutsatser över vad det kan vara för något de har hittat.

4.2.4 Analys att omsätta intentionerna med utevistelsen till handling

När jag går igenom de olika områdena ser jag att förskolorna tänker på liknande sätt men ändå olika. Förskolorna jobbar på samma sätt när det gäller det sociala samspelet. Det skulle vara svårt att jobba på ett annorlunda sätt. Det står i läroplanen att man skall arbeta med värdegrunden med barnen så att de lär sig hur man betar sig mot andra människor och även respekterar varandra och dess olikheter . Men på förskolorna B och C så jobbar de mycket med att barnen bestämmer själv vilka regler som skall gälla och då gör detta att barnen respekterar reglerna.

När man är ute i naturen skall man som förskollärare fungera som en medupptäckare med barnen och förskolorna B och C arbetar mycket med detta. Förskola A pratar mer om att utmana barnen på gården och att detta skulle räcka för dem.

Kan det vara så att göra förskolläraren kanske känner sig osäker ute i naturen? Strotz och Svenning (2004) pratar om dagens lärare är rädda för vad som skulle hända utanför klassrummets fyra väggar. Kanske är det så med förskollärare på förskolan A. Alla är vi nybörjar någon gång och vi lär oss med tiden.

5. Slutdiskussion

Nedanför följer en diskussion kring de resultaten jag har fått under mina intervjuer. Därefter diskuteras studiens metod och tillförlitlighet. Avslutningsvis kommer mina didaktiska slutsatser för min kommande yrkesroll som lärare mot de yngre åldrarna samt ett slutord.

5.1 Arbetet med läroplanen mot utomhusvistelsen.

Det som var lika på alla förskolorna var att de alla tre alltid har läroplanens mål framför sitt handlande men förskola A hade inte det när de gick ut. Förskola A sa att de var samma som när de var inne med barnen medan förskolorna B och C gjorde om målen så att de passade när de var ute. Detta, tycker jag, är en förutsättning när man skall arbeta på en förskola och man skall jobba med utomhuspedagogik. Barnen skall uppleva att det är meningsfullt att vara ute. Även att föräldrarna blir mer medvetna om att det finns en läroplan bakom det mesta av det barnen gör på förskolan och att det inte är en barnpassning längre.

Planeringen på de förskolorna ser olika ut. Förskolorna B planerade, att de skulle få med de mål mot utevistelsen som det står om i läroplanen. Jag tycker att det är bra för då vet man att det som står i läroplanen kommer med under dagen. Förskola A sa att de inte hade tid att titta i läroplanen förrän det var studiedagar. Detta, tycker jag inte är bra, att förskollärarna inte har tid att planera vad de skall göra på utevistelsen utefter vad det står i läroplanen.

Förskolorna B och C tyckte det var viktigt att man reflekterade över var man hade gjort, var man varit, vad som var bra och dåligt. Jag tycker att detta är bland det viktigaste på en förskola, och man gör mycket för att barnen skall få lära sig saker på det bästa sättet. När man reflekterar tillsammans med barnen får man höra vad de tyckte om att vara ute i naturen och om det är något som de skulle vilja ändra på samt vad de har lärt sig genom att vara ute. Szezepanski(2007) skriver att kärnan i utomhuspedagogik är utnyttjandet av upplevelsebaseras och förstahanderfarenheter utomhus. Förskollärare måste vara ute med barnen för att de skall få den erfarenheten av naturen och att det skall bli meningsfullt för dem. Genom detta tycker barnen att det är roligt att vara ute och blir mer positiva mot utevistelsen.

Dokumentera, är ett av de mål i Lpfö98 som man har tagit lite mer fakta på i den reviderade läroplanen. Detta är en viktig del som man verkligen behöver arbeta med. Det är bra att föräldrarna förstår att det inte är barnpassning de lämnar sina barn på utan att det finns en pedagogisk mening med det mesta man gör på förskolan. Även visa föräldrarna att man är ute med barnen och hittar på saker. Jag har varit med om att föräldrarna vill att deras barn skall vara ute mer. Jag tycker att visa fotografier från utevistelsen är ett jättebra sätt. Genom detta får föräldrarna se att barnet har varit ute. Jag tycker att två av förskolorna hade börjat bra, med att ta bilder på barnen och sätta upp dessa på väggen. Föräldrarna kunde se bilderna och under dem läsa vilka mål i Lpfö98 de hade arbetat mot. Brugge, Glantz och Sandell(2007) skriver att barnen mår bättre av att vara utomhus och får bättre motorisk utveckling om de får leka i naturmiljöer. I naturmiljö så lär de sig att balansera och kliva över rötter och stockar. Dokumenterar man detta så ser föräldrarna att barnen får träna den motoriska utvecklingen .

5.2 Omsätta intentionerna till handling inom utomhusvistelsen.

Förskola A sa i intervjuerna att när man sitter i sandlådan så får man in matematik, när barnen öser och hålla sanden även bygga sandkakor. Genom detta lär de sig volym och olika geometriska figurer. Det är bra att pedagogerna engagera sig i barnen så att det blir en meningsfull utevistelse. Här kommer sociokulturella perspektivet in genom att pedagogerna

och barnen får ett samspel under utevistelsen. Barnen kan fråga förskolläraren om de behöver hjälp. Olga Dysthe (2003) skriver att lärandet sker genom deltagande och genom deltagarnas samspel. Även förskola B säger att de får in matematik när de är ute med barnen, fast här tar de ett steg ytterligare i metodiken. När de går till Hökälla går de som ett tåg och då får barnen räkna multiplikation genom att de får multiplicera antal barn med hur många vagnar som är med. De använder dessa ord när de pratar matematik med barnen men förklarar inte utan bara att de skall känna igen orden när de börjar skolan.

Förskolan C sa att de går utanför gården med barnen redan när de är små för att de skall upptäcka vad som finns runt omkring dem. De får trampa i vattenpölar. De får se vad om växer i naturen, känna, lukta och smaka på olika växter och träd. Genom detta får barnen förstahandserfarenhet som Anders Szczpanski (2007) skriver om är kärnan i utomhuspedagogik.

Förskolorna B och C hade en lek som de kallade tysta leken. Den går ut på att man sätter barnen på olika platser utefter en stig. Där fick barnen sitta tysta tills pedagogen kommer tillbaka. Man ökar tiden allt eftersom barnen blir äldre. Ericsson (2004) skriver att bara ta en promenad i naturen är en återhämtning för många människor. Jag tror att denna lek skulle vara bra på många förskolor eftersom barnen i dagens samhälle är stressade.

I Lpfö98(Skolverket 2010) står det att förskolorna skall jobba med värdegrunden. Förskola A sa att de får in värdegrunden genom att de har regler på gården när de gäller snöbollskastning. Man får inte kasta på en person om man inte har frågat om de vill vara med i leken. Även förskola B sa att de får in värdegrunden när de är i Hackebackeskogen där barnen bestämmer själv vilka regler som skall gälla.

Pedagogerna på förskolorna B och C pratade om att de inte planerade så mycket när de skall gå ut i naturen utan bara improviserade. Hittade barnen något som var intressant så stannade de och undersökte saken tillsammans. I Lpfö98(Skolverket 2010) står det att ”verksamheten skall ge barnen utrymme för egna planer, fantasi och kreativt i leken och även lärandet”. Detta gör barnen bestämmer vad som händer och får använda sin fantasi. Om de hittar något kan de gissa på vad det skulle kunna vara.

Barnen kan göra samma saker utomhus som inomhus. Jag tycker det är en bra tanke som förskola B och C har. Det blir roligare för barnen att göra något som de inte alltid annars gör, t.ex. att ha samlingen utomhus och då använda sig av de saker som finns där. Barnen kan göra instrument av olika naturmaterial samt ta ut stafflierna för att måla.

Förskola B och C pratade om att de ville ge barnen kunskap om vår natur och kretsloppet. Detta är ett av målen i Lpfö98, att barnen skall utveckla intresset och förståelse för naturens olika kretslopp och hur människan påverkar naturen. Detta, tycker jag, är en viktig sak som man skall lära barnen från det de börjar på förskolan. Ser man hur vårt samhälle ser ut i dag, med skräp överallt så känns det mycket aktuellt.

Dahlgren och Szczpanski (2004) pratar om att man måste ha en direkt upplevelse av naturen och det tycker jag att man får när man är ute i skogen och upplever det på plats. Barnen kan även få känna på föremålen. Den här aspekten tycker jag, att förskolorna B och C som jag intervjuat verkligen har tagit till sig. De arbetar för att barnen skall få vara ute mycket samt få kunskap och samtidigt ha det roligt. Barnen mår mycket bättre av att få vara ute i friska luften.

På förskola C tog de ett steg i taget med barnen när de började på förskolan. De gick inte ut i skogen direkt utan tog små promenader och följde barnens initiativ. Jag tycker att det är bra

att man börjar lugnt för att dagens barn inte är vana vid att vara ute i naturen. Ericsson (2004) skriver att när hon började arbeta som lärare var det lättare att arbeta med utomhuspedagogik för barnen var vana att vara ute. I dag ser barnen på att vara ute mer med oro och känner sig otrygga genom att de tillbringar mycket tid inomhus framför elektronik. Eriksson (2004) tror att det kan ha att göra med vårt mångkulturella samhälle. Att invandrarna inte har samma vana att vara ute i naturen som vi, medan jag tror att de tillbringar mer tid utomhus än oss svenska fast utnyttjar inte naturen på samma sätt. Då är det upp till oss pedagoger att introducera naturen för dem.

Förskolan skall visa att det är roligt att vara utomhus. Tänk, att bara gå ifrån gården så öppnas en helt ny värld för barnen. Det är viktigt och som förskola C sa, att barnen går ner i varv när det kommer till en plats där det är lugnt. På en gård är det ofta flera avdelningar ute samtidigt och då blir det svårt för barnen att komma ner i varv. Det är även svårt hitta ett ställe där det är lugnt och skönt. Patrik Grahn(2007) menar att dagens förskolegårdar inte är så inbjudande och därför borde det prioriteras hur gårdarna är utformade så att barnen får röra sig och använda sin fantasi.

5.3 Metoddiskussion

Jag tycker att intervjumetoden fungerade bra. Jag har insett efteråt att det hade varit bättre att varit med under en hel dag och observerat hur de arbetade. Under intervjuerna kände jag att det ibland kanske var för bra det de sa.

Det jag lärde mig utav intervjun på min VFU-plats var att det är svårt att intervjua en person som man känner.

När jag tänker på min undersökningsgrupp hade jag önskat att jag hade gjort intervjuer på flera olika förskolor. När jag gjorde mitt arbete hade jag behövt mer material. Jag hade kunnat jämföra mera, för att se skillnaderna mellan de olika förskolorna. Även jämfört olika Ur och Skur förskolor om de arbetar olika även att de ingår i samma förbund, Friluftsförbundet.

Det jag tycker varit krångligt, att det är precis i en brytning mellan den gamla läroplanen och den nya reviderade läroplanen, som börjar gälla från 1 juli 2011. När jag frågade om den nya läroplanen hade Ur och Skur- och naturförskolan kommit långt och de sa att de inte skulle ändra mycket därför att de arbetade redan på det sättet som den nya reviderade läroplanen säger. Den traditionella förskolan hade de inte kommit så långt och därför kände jag att de var svårt att jämföra dem.

5.4 Didaktiska slutsatser för min kommande yrkesroll

Mina didaktiska slutsatser efter detta arbete är att jag som pedagog har ett stort arbete framför sig för att få med pedagogerna att arbeta med utomhuspedagogik. Jag vill visa pedagogerna att det är viktigt för barnen att tillbringa tid utomhus. Barnen håller sig friskare, de får öva på grovmotoriken och får förstahandserfarenhet av naturen och förhoppningsvis blir mer intresserad av den.

Läroplanen är ett viktigt dokument som verkligen inte får glömmas bort. Detta är ett verktyg som bevisar att förskolan i dag inte är barnpassning längre utan att vi har något att luta oss mot.

Man skulle behöva få in mer utomhuspedagogik i dagen traditionella förskolor. Att bara vara ute på gården räcker inte för dagens barn. I dagens samhälle tillbringar barnen långa dagar på förskolorna och när de är hemma sitter många framför tv:n, mobiltelefonen eller datorn. Jag

tycker att förskolorna i dag skall vara en inspiration för barnen, väcka deras intresse för att vara ute och röra på sig. Bara att ta en promenad med barnen för att få dem att vara ner tycker jag är en bra ide när dagens samhälle är stressat.

När jag läser om utomhuspedagogik och hur bra det är för barnen, är det en förutsättning att de har bra kläder så att de inte fryser och blir blötta när man är ute. Jag har varit med om att barnen har haft för små overaller och tycker det är kallt så fort de kommer ut. Det är viktigt att föräldrarna är medvetna om att barnen måste ha bra kläder för att de skall kunna vara utomhus. Visst finns det familjer som kanske inte har råd med bra utrusning till sina barn. Då ställas man som pedagog inför ett dilemma. En idé som jag tänker på är att varje avdelning skulle kunna bygga upp en uppsättning av extra kläder. Då kan man hjälpa barnen som har för små kläder att klara av att vara ute längre tid.

Hade önskat att alla förskollärare som arbetar på förskolorna i dag skulle få en utbildning i utomhuspedagogik, kanske även att det är obligatoriskt ämne när du läser på lärarprogrammet. Då hade kanske alla förstätt hur viktigt ämnet är för barnen och deras hälsa och utveckling.

Jag hade önskat att den traditionella förskolan skulle ta till sig detta och se att barnen mår bättre av att lämna gården, att barnen får motorisk utveckling genom att gå i skogen t.ex. där det finns olika hinder att ta sig över.

5.5 Slutord

Syfte med detta arbete var att ta reda på hur förskolorna jobbar med läroplanen och hur de omsätter intentionerna i läroplanen till handling. Det jag har kommit fram till är, att det är väldigt olika på förskolorna. Men alla förskolorna är överrens om att läroplanen är en viktig del i deras arbete. Att de alltid har den i bakhuvudet när de gör saker.

Hur förskolorna omsätter intentionerna till handling verkar det vara förskolorna B och C överrens om att vara ute med barnen får de att må bättre samt att det finns mycket man kan göra genom att lämna gården och gå ut i naturen. Barnen får öva på sin grovmotoriska utveckling och att använda sina sinnen. Barnen får förstahandserfarenheten av naturen och då blir lättare att koppla något när de läser i böcker när de sitter i skolbänken.

Jag vill tacka förskolorna för att de ställa upp på intervju och medverka i min undersökning.

6. Referenslista

Brügge, Britta, Glanz, Matz. & Sandell, Klas.(2002). *Friluftslivets pedagogik – För kunskap, känsla och livskvalitet*. Stockholm: Liber.

Dahlgren, Lars Owe., Sjölander, Sverre., Strid, Jean Paul & Szczepanski. (2007). *Utomhuspedagogik som kunskapskälla. Närmiljö blir lärmiljö*. Lund: Studentlitteratur.

Dahlgren, Lars Owe & Szczepanski Anders (2004). Rum för lärande- några reflektioner om utomhusdidaktikens särart. I Lundegård, Iann, Wickman, Per-Olof & Wohlin, Ammi (red.) (2004). *Utomhusdidaktik*. S.9-23.

Dysthe, Olga.(2003). *Dialog, samspel och lärande*. Lund: Studentlitteratur.

Ericsson, Gunilla (2004). Uterummets betydelse för det egna växandet. I Lundegård, Iann, Wickman, Per-Olof & Wohlin, Ammi (red.) (2004). *Utomhusdidaktik*. S. 137-150.

Esaiasson, Peter m.fl. (2007). *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Norstedts juridik.

Grahn, Patrik (2007). Barnet och naturen. I Dahlgren, Lars Owe (red.) (2007). *Utomhuspedagogik som kunskapskälla: närmiljö blir lärmiljö*. S. 55-104.

Skolverket (2010). *Läroplan för förskolan Lpfö 98: reviderad 2010*. Stockholm: Skolverket.

Strotz, Håkan & Svenning, Stephan (2004). Betydelsen av praktisk kunskap, den tysta kunskapen. I Lundegård, Iann, Wickman, Per-Olof & Wohlin, Ammi (red.) (2004). *Utomhusdidaktik*. s.25-45

Stukát, Staffan (2005). *Att skriva examensarbete inom utbildningsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur.

Szczepanski, Anders (2007) Uterummet – ett mäktigt klassrum med många lärmiljöer. I Dahlgren, Lars Owe (red.) (2007). *Utomhuspedagogik som kunskapskälla: närmiljö blir lärmiljö*. S.9-37.

Trost, Jan (2010) *Kvalitativa intervjuer*. Lund: Studentlitteratur.

Utbildningsdepartementet (2010). *Läroplan för förskolan Lpfö 98*. Stockholm: Skolverket.

Wickman, Per-Olof., Lundegård, Iann & Wohlin, Ammi.(2004). *Utomhusdidaktik*. Lund: Studentlitteratur.

Wikipedia, Utomhuspedagogik. <http://sv.wikipedia.org/wiki/Utomhuspedagogik>, hämtad 2010-04-29.

Bilaga 1

Intervjufrågor till personalen

1. Vad är utomhuspedagogik för dig?
 - Berätta mera

2. Vad gör ni när ni är ute? Exempel
 - Har du några mer exempel
 - Vad lär sig barnen genom detta?

3. Vad i läroplanen använder ni er utav i utevistelsen?
 - Kan du utveckla det?

4. I den nya läroplanen så står det mer specificerat mål med utomhusvistelser, är det något ni skall ändra med er utomhusvistelse?
 - Kommer ni ändra något?
 - Idéer?